

Heempark Heech

Natuur in de eigen woonomgeving

Hans van de Water

Zo'n vier jaar geleden werd een initiatief gelanceerd om een heempark van ongeveer 12 hectare groot in het dorp Heech, gemeente Wymbritseradiel, Friesland, aan te leggen. Dit plan was ontstaan naar aanleiding van de ruilverkavelingsnotitie van de gemeente, waarin voorzien werd in de aanleg van een bos tussen een nog te bouwen woonwijk en het bestaande industrie-terrein in het dorp Heech. Ik kreeg de kans om tijdens een bijeenkomst van de Vereniging Plaatselijk Belang mijn ideeën over de aanleg van een heempark in plaats van een 'bos' te presenteren aan het dorp. De meerwaarde hiervan voor het dorp heb ik toen weergegeven in drie kerndoelstellingen:

- het verhogen van de natuurwaarde in de directe woonomgeving
- het bieden van mogelijkheden voor natuur- en milieueducatie in de eigen woonomgeving
- het bieden van mogelijkheden voor extensieve vormen van recreatie, zowel voor de eigen bevolking als voor de bezoekende toeristen (Heech is een watersportdorp bij uitstek in de zuidwesthoek van Friesland).

Het plan voor aanleg van een heempark werd door de bevolking van Heech enthousiast ontvangen. Vooral door het ontbreken van extensieve recreatiemogelijkheden in het dorp is de behoefte aan een dergelijke voorziening groot. Naar aanleiding van deze eerste presentatie werd dan ook besloten de plannen verder uit te werken in een werkgroep die gevormd werd uit afgevaardigden van verschillende belangengroeperingen uit het dorp. Deze werkgroep werd later omgezet in een stichting, waardoor het een juridische status kreeg.

Uitgangssituatie

De huidige situatie biedt een gunstige uitgangspositie voor de ontwikkeling van een heempark. Oppervlakkig gezien is er sprake van een zeer soorten-arm veenweidegebied, doorsneden door sloten, dat de afgelopen jaren rijkelijk bemest is. De ondergrond is echter interessant door het voorkomen van zandopkropping en plaatselijk voorkomende kleipakketten temidden van een drie meter dikke veenlaag.

Wie doet mee?

Voor de aanleg van het heempark zijn drie partijen van belang: de gemeente Wymbritseradiel, de Dienst Landelijk Gebied en de Landinrichtingscommissie (als uitvoerder van de ruilverkaveling waar de gronden van het heempark deel van uitmaken) en de Stichting Heempark Heech als initiatiefnemer voor de plannen. Als de aanlegwerkzaamheden achter de rug zijn, zal Stichting Heempark Heech verantwoordelijk zijn voor de coördinatie en een deel van het beheer; bovendien zullen de natuur- en milieueducatieve activiteiten door de stichting ontwikkeld worden. In de stichting zijn verschillen-

de organisaties in het dorp Heech vertegenwoordigd: Vereniging Plaatselijk Belang, de Vogelwacht, de Jeugdvo-gelwacht, de beide basisscholen en de IVN-afdeling Sneek/Wymbritseradiel. Door de brede vertegenwoordiging is het draagvlak vanuit de bevolking voor de plannen groot.

Financiële aspecten

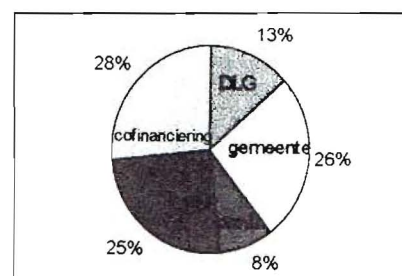
Voor de aanleg van het heempark is een werkbegroting gemaakt door Bureau Noordpeil in Sneek, dat ook verantwoordelijk is geweest voor het ontwerp, de technische begeleiding en het bestek.

Op hoofdpunten vindt u deze werkbegroting terug in de onderstaande tabel.

Grondwerk en beplanting	409.899
Bouwkundige elementen	573.400
Algemene voorzieningen	209.710
Plankosten	60.100
Diverse kosten	52.450
TOTAAL	1.305.559

Uit het cirkeldiagram is af te lezen welk aandeel door ieder van de partners voor haar rekening wordt geno-

men. Ook wordt duidelijk voor welk deel van de begroting nog gezocht wordt naar co-financiering. Voor dit deel zijn al stappen gezet om aanvullende subsidies binnen te halen.

Overigens staat dit gat in de begroting het nu al aanleggen van het heempark, inclusief de beplanting, niet in de weg. De nog benodigde co-financiering betreft uitsluitend een gebouw in het heempark, dat pas in een later stadium gerealiseerd zal moeten worden. Alle partners hebben zich accoord verklaard met het financieringsplan.

Naast de aanleg van het heempark zal ook het beheer - in de zin van onderhoud - en het gebruik van het heempark als natuur- en milieueducatieve werkplek het benodigde geld kosten. Bovendien zullen de recreatieve voor-

zeningen in het heempark jaarlijks geld kosten. Hierover zijn tussen de Stichting Heempark Heech (SHH) en de gemeente voorlopige afspraken gemaakt. Er wordt druk gewerkt aan een definitief beheersplan en op termijn zal een NME-plan ontwikkeld worden. Hierdoor zullen de jaarlijks terugkerende kosten definitief in kaart worden gebracht.

Om deze kosten te dekken wil SHH twee wegen bewandelen:

- * de oprichting van een beheersfonds, waarin personen, bedrijven en andere organisaties jaarlijks een min of meer vaste donatie doen aan het heempark;
- * het verrichten van diensten door SHH waarvoor financiële tegenprestaties worden gevraagd. Op commerciële basis worden hierdoor inkomsten gegenereerd die weer ten goede komen aan het beheer en het gebruik van het heempark. We denken hierbij speciaal aan het begeleiden van natuur- en milieueducatieve activiteiten in het heempark.

Het ontwerp

Bureau Noordpeil, landschapsarchitecten te Sneek, heeft het nu voorliggende plan ontworpen. Als basis voor dit ontwerp is gebruikgemaakt van de wensen en ideeën van SHH, de gemeente en de Dienst Landelijk Gebied.

Het heempark gaat een aantal voor Friesland kenmerkende landschappen bevatten, aangevuld met voorzieningen waarmee natuur- en milieueducatie kunnen worden uitgevoerd.

Het park is openbaar en kan bewandeld worden via een uitgebreid padennet. Dit padennet is zo opgezet dat zowel korte als langere routes gekozen kunnen worden. Bovendien kan het park op verschillende plaatsen binnen gegaan worden.

Door een grote variatie aan omstandigheden in het heempark, zullen er op termijn allerlei verschillende vegetaties tot ontwikkeling komen. Het park wordt juist hierdoor aantrekkelijk voor alle bezoekers. Door het opnemen van natuur- en milieueducatieve voorzieningen, zoals vogelkijkhutten, een onderwaterkijkhut, een oeverwaluwand, een vleermuisruïne en een bezoekerscentrum, krijgt het park een unieke extra dimensie.

A Droog bos
B Singel / laan
C Parkbos
D Parkbos met stinzenplanten
E Broekbos met ruigten
F Boomgaard

1 veldlaboratorium
2 aanlegplaats boot
3 vogelkijkhut
4 onderwaterkijkhut
5 oeverwaluwand
6 vogeleiland
7 vleermuisruïne
8 windmolen
9 speeltoestellen

Het droog iepenrijk eiken-essenbos

Dit relatief droge bos wordt een echt wild bos. In het midden ligt een lage heuvel en een bosmoeras. Het padennet biedt uitzicht op alle variaties in dit gebied met interessante zichtlijnen. De aan de oostzijde gesitueerde lindelaan vormt het verbindende element met de andere delen van het heempark.

Het waterrijke midden

Rondom de grote waterpartijen zijn de belangrijkste voorzieningen voor natuureducatie, zoals de vogelkijkhut, de onderwaterkijkhut, de oeverwaluwand, de vleermuisruïne en het bezoekerscentrum gesitueerd. Verder wordt in dit deel een parkbos opgenomen waarin uiteindelijk een stinzenflora tot ontwikkeling moet komen. Aan de oostzijde wordt een nat bosgebied ont-

wikkeld dat aansluit bij de rest van dit waterrijke moerassige gebied. In het zuidelijke deel wordt een speelterrein aangelegd. Door de waterpartij loopt een dijk met bermflora en knotwilgen.

Bos, moeras en hooiland

In het zuidelijke gedeelte worden natte hooilanden en een nat broekbos tot ontwikkeling gebracht. Bovendien wordt in het zuidelijkste gedeelte een fruitboomgaard aangelegd, waarin traditionele fruitrassen zijn aangeplant. □

Hans van de Water nam het initiatief voor dit nieuwe heempark.

Zijn adres:

De Homeie 28, 8621 DM Heeg
Tel: 0515-442651

